

Parlamentul
Republicii Moldova

267-04 nr. 360
5 septembrie 2024

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

Comisiei agricultură și industrie
alimentară

RAPORT DE EVALUARE EX-POST JURIDICĂ a Legii nr.119/2004 cu privire la produsele de uz fitosanitar și la fertilizanți

Actul evaluat: Legea nr.119/2004 cu privire la produsele de uz fitosanitar și la fertilizanți.

Intervalul de timp pentru evaluare: anul 2024.

Responsabil de întocmirea raportului: Stela Serdeșniuc, consultant principal din cadrul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, tel. 022-820-557.

În temeiul art.13 alin.(2) și art.111 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, a Metodologiei de evaluare ex-post privind implementarea actelor normative (în continuare - *Metodologie*), aprobată de către Biroul Permanent al Parlamentului prin Hotărârea nr.2 din 07.02.2018 și al Ghidului metodologic privind evaluarea ex-post a actelor normative, aprobat de către Biroul Permanent al Parlamentului prin Hotărârea nr. 8 din 14 februarie 2024, Direcția generală juridică a efectuat evaluarea ex-post juridică asupra organizării executării dispozițiilor Legii nr.119/2004 cu privire la produsele de uz fitosanitar și la fertilizanți (în continuare - Legea nr.119/2004), și comunică următoarele.

Necesitatea evaluării se bazează pe dispoziția pct. 2.4.1. din Metodologie, ținându-se cont, că termenul de executare a prevederilor Legii nr.119/2004, constituie mai mult de un an de la intrarea în vigoare a acesteia.

Reținem că, Legea nr.119/2004 este inclusă în Lista actelor normative supuse evaluării ex-post de impact în anul 2024, anexa nr.1 și nr.2 a Planului de evaluare ex-post a actelor normative pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Biroului permanent nr.30/2023.

I. OBIECTIVELE EVALUĂRII

Prezenta evaluare are la bază următoarele obiective:

- 1) stabilirea dacă au fost adoptate toate actele normative necesare pentru organizarea executării și implementării Legii nr.119/2004;
- 2) identificarea neconcordanțelor și existenței unor obstacole de ordin juridic în aplicarea Legii nr.119/2004;

3) verificarea, dacă normele Legii nr.119/2004 au făcut obiectul unor sesizări la Curtea Constituțională.

II. COLECTAREA DATELOR ȘI IDENTIFICAREA SURSELOR DE REFERINȚĂ

Pentru colectarea și analiza datelor și informațiilor selectate în procesul de evaluare ex-post juridică a Legii nr. 119/2004, au fost utilizate următoarele instrumente, surse de date și informații:

- baza de date a legislației naționale, Legis și eLEX,;
- * pagina web oficială a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (www.maia.gov.md);
- pagina web oficială a Curții Constituționale (www.constcourt.md);
- Monitorul Oficial al Republicii Moldova (Legile, Hotărârile Guvernului, Hotărârile Curții Constituționale);
- colaborare telefonică și prin e-mail cu dl Ghenadie RUSU, șeful Direcției protecția plantelor și siguranța alimentelor de origine vegetală din cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

III. INFORMAȚII GENERALE DESPRE ACTUL EVALUAT

Legea nr.119/2004 cu privire la produsele de uz fitosanitar și la fertilizanți a fost adoptată de către Parlamentul Republicii Moldova la 22 aprilie 2004, ulterior fiind publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.100-103 art.510 din 25.06.2004, și a intrat în vigoare la data publicării.

Fiind cadrul normativ în domeniul produselor fitosanitare, Legea nr.119/2004 reglementează activitățile din domeniul introducerii pe piață a produselor de uz fitosanitar, condițiile lor de cercetare, testare, experimentare și omologare de stat, de fabricare, import, transportare, depozitare, comercializare și utilizare inofensivă pentru om, animale și mediu, raporturile aferente supravegherii și controlului de stat asupra respectării legislației în vigoare, determină drepturile și obligațiile întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor și cetățenilor, împuternicirile autorităților competente în domeniu, faptele ce constituie încălcări, precum și răspunderea pentru comiterea lor.

Legea nr.119/2004, de la adoptare, a fost supusă amendării printr-un șir de legi de modificare. Una din intervențiile de modificare a fost adoptarea Legii nr. 245/2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prin care s-a dispus armonizarea Legii nr.119/2004, prin transpunerea prevederilor art.1 și art.3 din Directiva 2009/128/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 octombrie 2009 de stabilire a unui cadru de acțiune comunitară în vederea utilizării durabile a pesticidelor și ale art.3 și art.59 din Regulamentul (CE) nr.1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de abrogare a Directivelor 79/117/CEE și 91/414/CEE ale Consiliului.

Astfel, prin transpunerea selectivă a celor două articole din Regulamentul UE nu a fost asigurată pe deplin coerența și uniformitatea prevederilor Legii vizate cu legislația Uniunii Europene pe domeniul plasării pe piață a produselor fitosanitare, rămânând un cadru normativ neactualizat, care generează neclarități la implementare.

Prin adoptarea *Legii nr.403/2023 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și pentru modificarea unor acte normative care va intra în vigoare la 01 noiembrie 2024*, au fost introduse măsuri corective de ajustare a politicilor privind produsele fitosanitare a Republicii Moldova la politicile Uniunii Europene, iar implementarea practicii europene de cercetare, omologare și introducere pe piață a produselor fitosanitare ar permite facilitarea în continuare de preferințele Acordului de Comerț Liber Aprofundat și Cuprinzător. Astfel, *Legea nr.403/2023* reprezintă un exercițiu de continuitate al armonizării legislative în domeniul barierelor tehnice în calea comerțului și prezintă un proiect de substituire a normelor de cercetare, omologare și introducere pe piață a produselor fitosanitare reglementate de *Legea nr.119/2004*.

Legea nr.403/2023 a fost adoptată întru implementarea alin (1) art. 181 capitolul 4 Măsuri Sanitare și Fitosanitare din Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și statele membre ale acestora pe de altă parte, ratificat prin *Legea nr.112/2014*. Întru eliminarea barierelor tehnice în calea comerțului, Republica Moldova și-a asumat angajamentul privind includerea în mod progresiv a acquis-ului relevant al Uniunii în legislația națională, conform prevederilor Anexei XXIV a Acordului menționat.

Conform cadrului normativ în vigoare, omologarea produselor de uz fitosanitar se efectuează în baza prevederilor *Legii nr.119/2004* și *Hotărârii Guvernului nr. 1307/2005* cu privire la aprobarea Regulamentului privind atestarea și omologarea de stat a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților pentru utilizare în agricultură și silvicultură, care au fost ajustate parțial la prevederile UE.

În urma discuțiilor telefonice cu dl Ghenadie RUSU, șeful Direcției protecția plantelor și siguranța alimentelor de origine vegetală din cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și reieșind din informația prezentată de dlui, reținem asupra inițierii elaborării unui nou proiect de lege care va transpune substanțial Directiva 128/2009 și va propune abrogarea *Legii nr.119/2004*.

În acest sens se constată că, reglementarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților în forma unificată este depășită, iar condițiile de plasare pe piață a produselor fitosanitare necesită o abordare europeană, pentru a nu crea bariere și discrepanțe în calea comerțului și întru asigurarea respectării principiilor europene de plasare pe piață a produselor fitosanitare, a efectelor acestora asupra sănătății umane și mediului, la obținerea producției agroalimentare.

De asemenea, luând în considerare modificările normelor UE ce țin de conformitatea și condițiile de plasare pe piață a fertilizanților, prevederile naționale de reglementare a fertilizanților au devenit neaplicabile.

Domeniul evaluării: producția agroalimentară ecologică.

Beneficiarii direcți ai Legii sunt:

- producătorii agricoli autohtoni, persoane fizice care practică activitate de întreprinzător și persoanele juridice care desfășoară activitate agricolă pe teritoriul țării;
- consumatorii;
- organismele de inspecție și certificare în domeniul producției ecologice.

IV. ANALIZA DATELOR ȘI INFORMAȚIILOR COLECTATE

Se va analiza informația colectată în raport cu obiectivele trasate în prezentul raport.

OBIECTIVUL 1) Stabilirea dacă, au fost aprobate toate actele normative necesare pentru organizarea executării și implementării Legii nr.119/2004.

Prevederile legale	Acțiuni realizate/nerealizate
<p>Art.8. Organizarea cercetării-testării-experimentării de stat a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților</p> <p>...</p> <p>(2)Cercetarea-testarea-experimentarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților se efectuează în întreprinderi, instituții și organizații autorizate conform Regulamentului de atestare și omologare a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților, destinați utilizării în agricultură și silvicultură, aprobat de Guvern.</p>	<p>Realizat</p> <p>Hotărârea Guvernului nr. 1307/2005 cu privire la aprobarea Regulamentului privind atestarea și omologarea de stat a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților pentru utilizare în agricultură și silvicultură;</p>
<p>Art.10. Omologarea și înregistrarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților</p> <p>(1)Omologarea, inclusiv prin recunoașterea autorizației, precum și și înregistrarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților se efectuează de către autoritatea de omologare a produselor fitosanitare și a fertilizanților</p> <p>....</p> <p>(3¹) Pentru produsele de uz fitosanitar și adjuvanții autorizați în unul din statele membre ale Uniunii Europene, pentru fertilizanții ce îndeplinesc cerințele esențiale stabilite de Guvern și pentru fertilizanții înregistrați conform cerințelor naționale ale unui stat membru al Uniunii Europene, omologarea -se acordă în cadrul unei proceduri simplificate de recunoaștere, conform Regulamentului privind atestarea și omologarea de stat a</p>	<p>Realizat</p> <p>Hotărârea Guvernului nr. 524/2024 cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor</p> <p>Realizat</p> <p>Hotărârea Guvernului nr. 1307/2005 cu privire la aprobarea Regulamentului privind atestarea și omologarea de stat a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților pentru utilizare în agricultură și silvicultură</p>

<p>produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților pentru utilizare în agricultură și silvicultură, aprobat de Guvern, fără efectuarea cercetării-testării-experimentării de stat a acestora, într-un termen de 40 de zile lucrătoare de la depunerea unei cereri complete</p> <p>....</p> <p>(5) Produsele omologate spre utilizare pe teritoriul Republicii Moldova sînt înscrise în Registrul de stat al produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților, care se elaborează, se actualizează și se publică de organul de resort.</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <p>Hotărârea Guvernului nr. 82/2021 cu privire la unele sisteme informaționale și registre de stat ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, Anexa nr.1 "Conceptul tehnic al Sistemului informațional automatizat "Registrul de stat fitosanitar" și Anexa nr.2 "Regulamentul privind modul de ținere a Registrului de stat fitosanitar"</p>
<p>Art.12. Activitățile de import și/sau de comercializare a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților</p> <p>...</p> <p>(13) Importul sau, după caz, fabricarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților se efectuează în baza notificării obligatorii a fiecărui lot cu cel puțin 3 zile lucrătoare pînă la import sau, în cazul producerii, pînă la înstrăinare. Notificarea se transmite Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, care este obligată să o înregistreze/confirmă, după care fie intervine cu aplicarea măsurilor de interdicție, în cazul în care lotul notificat nu întrunește cerințele stabilite de prezenta lege, fie transmite informația către organul vamal privind admiterea lotului notificat spre import. În cazul în care Agenția nu răspunde oficial la notificare în termen de 3 zile lucrătoare, survine principiul aprobării tacite și agentul economic utilizează un</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hotărârea Guvernului nr.1045/2005 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la importul, stocarea, comercializarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților; - Hotărârea Guvernului nr. 333/2018 cu privire la aprobarea unor modele de acte

exemplar al notificării (sau confirmarea recepționării notificării de către Agenție) pentru validarea acceptării importului ori a producerii lotului notificat. Forma notificării se aprobă de către Guvern.

Art.15¹. Înregistrarea oficială a depozitelor specializate

(1) Pentru înregistrarea oficială a depozitului specializat se depune o notificare la Agenție, cu cel puțin 15 zile lucrătoare pînă la începerea activității, în care se indică datele de identificare ale persoanei care va utiliza depozitul specializat, declarația cu privire la amenajarea și întrunirea cerințelor tehnice pentru depozitul respectiv și solicitarea controlului de stat pentru validarea și înregistrarea depozitului. Forma notificării se aprobă de Guvern...

...

(3) În cazul în care, în urma controlului, sînt identificate încălcări care prezintă risc major pentru viața și sănătatea oamenilor sau pentru mediu, dar care pot fi remediate într-un termen proxim, Agenția suspendă înregistrarea depozitului specializat. În cazul în care în urma controlului sînt identificate încălcări care prezintă risc major și iminent pentru viața și sănătatea oamenilor sau pentru mediu și care nu pot fi înlăturate, Agenția radiază depozitul din Registru.

(4) Suspendarea înregistrării și radierea trebuie să fie argumentate și se efectuează în temeiul cerințelor indicate expres în lege sau în actul normativ aprobat de Guvern, care specifică expres rigorile pentru depozitele specializate. Agenția poate iniția suspendarea înregistrării sau radierea la solicitarea altui organ de control implicat în cazul în care sînt atestate încălcări în domeniul de

Realizat

-Hotărârea Guvernului nr.1045/2005 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la importul, stocarea, comercializarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților;

-Hotărârea Guvernului nr. 333/2018 cu privire la aprobarea unor modele de acte

Realizat

- Ordinul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor nr.114/2023 cu privire la eliberarea actului permisiv „Extras privind înregistrarea depozitului pentru păstrarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților”;

- Ordinul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor nr.478/2023 cu privire la aprobarea Procedurii specifice ”Înregistrarea oficială a depozitului specializat”

<p>control al organului respectiv potrivit celor indicate la alin.(3).</p>	
<p>Art.19. Evidența produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților</p> <p>...</p> <p>(2) Agenții economici care desfășoară activități cu produse fitosanitare și cu fertilizanți – producători, importatori, comercianți, distribuitori, utilizatori – sunt obligați, la solicitarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, să prezinte informațiile specificate în anexele nr.4 și 5 în termenele și în condițiile stabilite de Guvern.</p>	<p>Realizat</p> <p>Hotărârea Guvernului nr. 82/2021 cu privire la unele sisteme informaționale și registre de stat ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor</p>
<p>Art.21. Autoritățile publice care promovează politica de stat în domeniu și autoritățile competente</p> <p>(1) Politica de stat în domeniul activităților cu produse de uz fitosanitar și cu fertilizanți este promovată de Guvern prin Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.</p> <p>(2) Stabilirea necesarului de produse de uz fitosanitar și de fertilizanți, precum și coordonarea volumului lor de fabricare sau importare țin de competența Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, care precizează anual cotele acestor produse pe compartimente și admite importul fiecărui lot importat sau produs, în modul stabilit de Guvern.</p>	<p>Realizat</p> <p>Hotărârea Guvernului nr.42/2020 pentru aprobarea Cerințelor privind utilizarea durabilă a produselor de uz fitosanitar</p>

Denumirea actului supus evaluării ex-post juridică	Nr. acțiunilor realizate la momentul elaborării raportului ex-post juridic	Nr. acțiunilor nerealizate la momentul elaborării raportului ex-post juridic	Gradul de realizare a actului normativ, % (acțiuni realizate*100/ acțiuni totale)	Nr. acțiunilor realizate în termenul stabilit de actul normativ	Nr. acțiunilor realizate cu depășirea termenului de până la 2 ani	Nr. acțiunilor realizate cu depășirea termenului mai mult de 2 ani
Legea nr.119/2004	10	0	100 %	0	2	8

OBIECTIVUL 2: Identificarea existenței unor obstacole de ordin juridic în aplicarea Legii nr.119/2004

În procesul executării și implementării Legii nr.119/2004, nu au existat careva obstacole de ordin juridic.

OBIECTIVUL 3: Verificarea dacă normele Legii nr.119/2004 au făcut obiectul unor sesizări la Curtea Constituțională.

De menționat, că atât Legea nr.119/2004, cât și actele normative secundare adoptate nu au făcut obiectul controlului de constituționalitate.

V. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

1. Urmare a efectuării evaluării ex-post juridice se constată că, implementarea cadrului legal a Legii nr.119/2004 cu privire la produsele de uz fitosanitar și la fertilizanți a fost realizat în totalitate. Ținem să punctăm, că prevederile Legii nr.119/2004 au fost la minim ajustate la cerințele legislației Uniunii Europene, fapt ce nu a asigurat pe deplin coerența și uniformitatea prevederilor legii în vigoare cu legislația Uniunii Europene, rămânând un cadru normativ neactualizat, ce generează mai multe neclarități la implementare.

2. Republica Moldova, datorită statutului său de țară candidată pentru aderarea la Uniunea Europeană, conform planului de transpunere și recomandărilor Uniunii Europene în domeniul administrării sectorului fitosanitar, urmează să asigure compatibilitatea legislației naționale cu acquis-ul UE în acest domeniu, stabilind un cadru normativ nou de implementare a prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1107/2009 și a legislației UE aferente, în scopul reducerii riscurilor și efectelor utilizării produselor de protecție a plantelor asupra sănătății umane și a mediului înconjurător.

 Tatiana MALAI
Șef adjunct Direcție generală